

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مؤسسه آموزش عالی طلوع مهر

پایان نامه کارشناسی ارشد
رشته فقه و حقوق خصوصی

چالش های ربوی بودن کارتهای اعتباری از منظر فقه و حقوق

نگارش
محمد عسگری

استاد راهنما
دکتر محمد حسین وکیلی مقدم

بهمن ۹۷

برگ اصالت و مالکیت اثر

اینجانب دانش آموخته کارشناسی ارشد رشته موسسه آموزش عالی طلوع مهر، پدیدآور پایان نامه با عنوان باراهنمایی گواهی و تعهد می‌کنم که بر پایه قوانین و مقررات، از جمله «دستور العمل نحوه بررسی تخلفات پژوهشی» و همچنین «مصادیق تخلفات پژوهشی» مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (۲۵ اسفند ۱۳۹۳):

این پایان نامه دستاورد پژوهش این جانب و محتوای آن از درستی و اصالت برخوردار است.

حقوق معنوی همه کسانی را که در به دست آمدن نتایج اصلی پایان نامه تاثیر گذار بوده اند، رعایت کرده ام و هنگام کاربرد دستاورد پژوهش های دیگران در آن، با دقت و به درستی به آن ها استناد کرده ام.

این پایان نامه و محتوای آن را تاکنون این جانب یا کس دیگری برای دریافت هیچگونه مدرک یا امتیازی در هیچ جا ارائه نکرده ایم.

همه حقوق مادی این پایان نامه از آن موسسه آموزش عالی طلوع مهر است و آثار برگرفته از آن با وابستگی سازمانی موسسه آموزش عالی طلوع مهر منتشر خواهد شد.

در همه آثار برگرفته از این پایان نامه، نام استاد(ان) راهنما و اگر استاد راهنمای نخست تشخیص دهد، نام استاد(ان) مشاور و نشانی رایانامه سازمانی آنان را می آورم.

در همه گام های انجام این پایان نامه، هرگاه به اطلاعات شخصی افراد یا اطلاعات سازمان ها دسترسی داشته یا آن ها را به کار برده ام، رازداری و اخلاق پژوهش را رعایت کرده ام.

امضاء تاریخ

این گزارش و همه حقوق مادی و محصولات آن(مقاله ها، کتاب ها، پروانه های اختراع، برنامه های رایانه ای، نرم افزارها، تجهیزات ساخته شده و مانند آن ها) بر پایه «قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان» مصوب سال ۱۳۴۸ و اصلاحیه های بعدی آن و همچنین آیین نامه های اجرایی این قانون از آن موسسه آموزش عالی طلوع مهر است و هرگونه استفاده از همه یا پاره ای از آن شامل نقل قول، تکثیر، انتشار، کاربرد نتایج، تکمیل و مانند آن ها به صوت چاپی، الکترونیکی یا وسایل دیگر، تنها با اجازه نوشتاری موسسه آموزش عالی طلوع مهر شدنی است. نقل قول محدود در انتشارات علمی مانند کتاب و مقاله یا پایان نامه ها و رساله های دیگر با نوشتن اطلاعات کامل کتاب شناختی، نیازی به مجوز موسسه آموزش عالی طلوع مهر ندارد.

شماره:

۱۳۹۷/۱۱/۳۰

تاریخ:

پیوست:

شماره پیگیری

۲۸۲۵۰۷

صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد ناپیوسته

با تأیید خداوند متعال و با عنایت به آئین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد ناپیوسته آقای محمد عسگری ورودی نیمسال اول ۹۵ - ۹۴ با شماره دانشجویی ۹۴۱۷۱۱۰۱ در رشته فقه و حقوق خصوصی تحت عنوان: بررسی ربوی بودن کارتهای اعتباری بانکها از منظر فقه و حقوق با حضور استادان راهنما، داور (داوران) و نماینده تحصیلات تکمیلی در موسسه آموزش عالی طلوع مهر در تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۳۰ تشکیل گردید.

- نظریات داوران پس از استماع بیانات و نحوه ارایه نامبرده به شرح ذیل می باشد:
- پایان نامه مورد قبول می باشد.
 - پایان نامه با اصلاحات مورد قبول می باشد.
 - پایان نامه مورد قبول نمی باشد.

نمره نهایی پایان نامه از ۲۰ به عدد: ۱۷، ۱۷ به حروف: هجده و هجده صدم نام

تعداد واحد پایان نامه:

امضاء	مرتبیه علمی	نام و نام خانوادگی	هیأت داوران
		دکتر محمدحسین وگلی مقدم	استاد راهنما
	استادیار	دکتر محمد مهدی عزیزالهی	داور داخلی
	استادیار	دکتر محمدجواد بحرینی	داور داخلی

معاون آموزشی و پژوهشی

اعضاء و تاریخ

واحد برادران
قصر پردیسان، بلوار دانشگاه بلوار
شهرورد قم
کد پستی: ۳۷۹۲۱-۳۷۹۲۰
تلفن: ۰۲۵-۳۲۸۱۰۰۰۸

واحد فوهران
خیابان شهید فاطمی (دور شهر) نیش
میدان رسالت
کد پستی: ۳۷۱۵۶-۳۷۱۵۷
تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۰۰۸۰

www.tokuemehr.ac.ir
info@tokuemehr.ac.ir
مستوفی پستی: ۳۸۱۴-۳۷۱۰۵
فکس: ۰۲۱۸۹۷۸۹۱۳۹

چکیده:

مزایای استفاده از کارت‌های اعتباری موجب شده است استفاده از این کارت‌های به عنوان ابزاری رایج جهت انجام معاملات بویژه در مورد روابط تجاری محسوب گردد. کاهش نقدینگی تسریع در انجام معامله و کاهش ریسک سرقت وجه نقد از جمله مزایای استفاده از کارت‌های اعتباری است. با این همه در مورد امکان تحقق ربح در فرآیند صدور و استفاده از کارت‌های اعتباری تردیدهای جدی مطرح شده است. با توجه به اینکه ایجاد و استفاده از چنین کارت‌هایی از کشورهای غربی آغاز شده است و نظر به اینکه ممکن است در حقوق کشورهای غیر مسلمان مفهوم ربا به صورتی که در کشورهای اسلامی است موجود نباشد، تحلیل زمینه‌های تحقق ربا از نظر ضوابط حقوق اسلامی دارای ضرورت تام است. در این تحقیق تلاش شده است ضمن بررسی و تبیین انواع کارت‌های اعتباری و تحلیلی روابط حقوقی شکل گرفته بر اساس آن‌ها، با اشاره به مهمترین نظریات مطرح شده درباره مفهوم ربا به تطبیق امکان تحقق ربا در استفاده از این کارت‌ها پرداخته شود. هدف اصلی مدنظر قرار دادن کارکردهای کارت‌های اعتباری و تحلیل روابط حقوقی بانک و صاحبین کارت در پرداخت به موضوع است. به عنوان نتیجه اصلی می‌توان گفت راهکارهای به کار گرفته شده در نظام بانکداری ایران و ضوابط مربوط به استفاده از انواع کارت‌های اعتباری، انطباق استفاده از چنین کارت‌هایی را با ضوابط حقوق اسلام فراهم آورده است. بر این اساس می‌توان پذیرفت بر مبنای نظر صحیح‌تر استفاده از چنین کارت‌هایی مستلزم تحقق ربا نیست.

کلمات کلیدی: کارت اعتباری، ربا، حواله، قرض، ضمانت، معاملات اعتباری. بانکداری اسلامی.

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۱	سوالات تحقیق
۲	فرضیه های تحقیق
۲	اهداف تحقیق
۲	پیشینه تحقیق
۳	جنبه نوآوری موضوع
۳	اهمیت تحقیق و کاربرد نتایج آن
۴	روش تحقیق

۵

فصل اول: مفاهیم و تعاریف

۶	مبحث اول: تعریف کارت اعتباری انواع و تاریخچه آن
۶	گفتار اول: تعریف کارت اعتباری و انواع آن
۱۱	گفتار دوم: سابقه و تاریخچه کارت های اعتباری
۱۸	گفتار سوم: کیفیت معامله با کارت های اعتباری
۱۹	گفتار چهارم: ماهیت اعتبار و مفهوم آن در کارت های اعتباری
۲۰	مبحث دوم: مزایا و معایب کارت های اعتباری
۲۱	گفتار اول: مزایای کارت های اعتباری
۲۳	گفتار دوم: معایب کارت های اعتباری
۲۴	مبحث سوم: کلیات پرداخت الکترونیکی و جایگاه کارت های اعتباری در آن
۲۶	مبحث چهارم: مفاهیم مرتبط با کارت های اعتباری
۲۹	مبحث پنجم: مفهوم پول و تبیین جایگزینی کارت اعتباری نسبت به آن
۲۹	گفتار اول: تعریف پول و کارکرد های آن
۳۱	گفتار دوم: تاریخچه پول
۳۲	مبحث ششم: ماهیت کارت های اعتباری
۳۳	گفتار اول: ماهیت کارت های اعتباری مبتنی بر عقود معین
۳۳	الف- عقد قرض
۳۴	ب- عقد حواله
۳۶	ج- عقد ضمان
۳۷	د- عقد وکالت
۳۸	ه- عقد جعاله
۳۸	ی: بیع مرابحه
۴۱	گفتار دوم: کارت های اعتباری در قالب عقود نامعین و سایر نهادهای حقوقی
۴۲	الف: تبدیل تعهد
۴۳	ب: چک
۴۴	ج: عقود الحاقی
۴۵	د: نظریه اعتماد

۴۷

فصل دوم: ربا و شرایط آن

۴۸	مبحث اول: مفهوم ربا و انواع آن
----	--------------------------------

گفتار اول: شرایط تحقق ربا و مفهوم آن.....	۴۸
گفتار دوم: انواع ربا.....	۴۹
مبحث دوم: پیشینه های تاریخی و حکم ربا.....	۵۰

۵۸

فصل سوم: ارزیابی تحقق ربا در کارت های اعتباری

مبحث اول: زمینه های تحقق ربا در کارت های اعتباری.....	۵۹
مبحث دوم: تقسیم کارت های بانکی از نظر بهره داشتن و تاثیر آن در تحقق ربا.....	۶۱
گفتار اول: کارت های بدون بهره.....	۶۱
الف: کارت های وام بدون بهره.....	۶۲
ب: کارت های استقراض بدون بهره.....	۶۲
ج: کارت های خرید نسبه بدون بهره.....	۶۳
د: کارت های دو منظوره بدون بهره.....	۶۳
گفتار دوم: کارت های با بهره.....	۶۴
الف: کارت های وام با بهره.....	۶۴
ب: کارت های استقراض با بهره.....	۶۴
ج: کارت های خرید نسبه با بهره.....	۶۵
د: کارت های دو منظوره با بهره.....	۶۶
گفتار سوم: کارت های جامع.....	۶۶
مبحث سوم: خسارت تاخیر تادیه در کارت های اعتباری و تاثیر آن در تحقق ربا.....	۶۷
گفتار اول: تعریف خسارت.....	۶۷
گفتار دوم: مفهوم خسارت تاخیر تادیه.....	۶۹
گفتار سوم: خسارت تاخیر تادیه و کاهش ارزش پول.....	۶۹
بند اول: وجوه اشتراک و شباهت ها.....	۷۰
بند دوم: وجوه افتراق و تفاوت ها.....	۷۱
گفتار چهارم: خسارت تاخیر تادیه و وجه التزام.....	۷۳
بند اول: تعریف وجه التزام.....	۷۳
بند دوم: ماهیت وجه التزام.....	۷۳
بند سوم: وجه التزام در روبه قضایی.....	۷۴
گفتار پنجم: مقایسه خسارت تاخیر تادیه و وجه التزام.....	۷۷
مبحث چهارم: تفاوت خسارت تاخیر تادیه و ربا در کارت های اعتباری، نظریات مخالفان و موافقان تحقق ربا.....	۷۹
گفتار اول: بیان نظریات مخالفان.....	۷۹
گفتار دوم: نقد نظر مخالفان.....	۸۰
بند اول: احتمال صدق ربای قرضی.....	۸۳
بند دوم: احتمال صدق تمدید مهلت در مقابل افزوده شدن بدهی.....	۸۵
گفتار سوم: بیان نظریات موافقان دریافت خسارت تاخیر تادیه.....	۸۶
بند اول: مستندات فقهی جبران خسارت تاخیر تادیه در کارت های اعتباری.....	۸۹
الف-قاعده لاضرر.....	۸۹
ب-ضمان استیفاء بلاجهت.....	۸۹
ج-لزوم تدارک اتلاف مالیت.....	۹۰
د-قاعده احترام مال مسلم.....	۹۰
نتیجه گیری.....	۹۵

مقدمه

بیان مسئله

با پیشرفت روز به روز جوامع نیازها و خواسته های افراد هم افزایش می یابد و پیشرفت اقتصادی شالوده پیشرفت جوامع می باشد همچنین نگرش و دید جوامع به افزایش رفاه شهروندان باعث ابداع روش های جدید و به کارگیری ابزارهای نوین برای تحقق این هدف شده است. یکی از این ابزارها، کارت اعتباری است که با گسترش روزافزون آن می رود تا جایگزین مناسبی برای پول نقد گردد. در قراردادهای کارت اعتباری عناصر متفاوتی دخیل می باشد مانند صادر کننده دارنده کارت و پذیرنده کارت که رابطه حقوقی آن ها براساس عقود مانند قرض، حواله، ضمانت و جعاله مطرح گردیده است. در آن دسته از معاملات کلان که سرعت انتقال وجه از جایی به جای دیگر نقش اساسی ایفاء می کند، اهمیت استفاده از این کارت ها جنبه مضاعف می یابد خصوصاً اینکه با به کارگیری این کارتها خطرات سرقت و مفقودی دارایی معامله کننده را نیز تهدید نمی کند. ضمناً لزوم اجتناب از هزینه های سنگین نقل و انتقال پول، خریداران را به استفاده از روش های جدید و کم هزینه مخصوصاً بهره گیری از فناوری های نوین مخابراتی و الکترونیکی بیشتر ترغیب می کند.

این کارت ها گرچه انواع بسیاری دارند، از جهت ماهوی به سه گروه عمده تقسیم می شوند: کارت های برداشت از موجودی، کارت های وام بدون بهره و کارت های وام با بهره، و هر یک از این گروه ها به سه قسم کارت دریافت پول نقد، کارت خرید کالا و خدمت و کارت چند منظوره تقسیم می شوند. از آنجا که غالب این کارت ها در اقتصادهایی طراحی شده اند که معامله های ربوی و قرض با بهره را مجاز می شمارند، در مواردی در حقوق ما تردید هایی در مورد ربوی بودن ماهیت این کارتها وجود دارد در این نوشته تلاش شده است با بررسی مفاهیم مرتب با ربا و کارت های اعتباری به این سوال پرداخته شود که آیا کارت های اعتباری مبتنی بر ربا مورد استفاده قرار می گیرند یا خیر؟ از یک سو مزایای استفاده از این کارت ها و رواج آن ها و از سوی دیگر حرمت قطعی ربا اهمیت طرح این موضوع را افزایش می دهد.

سوالات تحقیق

سوال اصلی:

چالش ربوی بودن کارت های اعتباری بانک ها از منظر فقه و حقوق چیست؟

سوال فرعی:

۱- تفاوت اصلی ربای در وام و ربای در کارت های اعتباری چه چیزی می باشد؟

۲- اختلاف نظرات فقهای معاصر در مورد کارکرد و اثر کارت های بانکی و ارتباط آن ها با ربا چیست؟

۳- از نظر حقوقی چگونه می توان اشکالات مربوط به ربوی بودن کارت های اعتباری را مرتفع نمود؟

– فرضیه‌های تحقیق:

- ۱- میزان سود در کارت‌های اعتباری تفاوت‌هایی با سود در وام‌ها دارد.
- ۲- کارکرد اصلی کارت‌های اعتباری بانک‌ها با فتاوی مراجع تقلید همخوانی دارد.
- ۳- در قوانین راهکارهای مختلفی برای استفاده بهینه از کارت‌های اعتباری با موازین بانکداری اسلامی وجود دارد.

اهداف تحقیق

- ۱- تحلیل وضعیت موجود کارت‌های اعتباری و ارائه راه‌حل‌های کاربردی.
 - ۲- تبیین ضوابط فقهی در خصوص کارت‌های اعتباری موجود در نظام جمهوری اسلامی ایران.
 - ۳- ارائه دستورالعمل به کارگیری قوانین شرعی در خصوص حرمت ربا در سیستم بانکی و اعمال آن در صدور و استفاده از کارت‌های اعتباری بانکی.
 - ۴- آشنایی کامل با انواع کارت‌های اعتباری بانکی و تاریخچه آن.
- بنابراین می‌توان گفت هدف اصلی این تحقیق تلاش برای بررسی شبهه تحقق ربا در کارت‌های اعتباری است اما اهداف فرعی آن را می‌توان شناخت بهتر کاهیت کارت‌ها و چگونگی به کارگیری آن‌ها در ساختار بانکی در راستای افزایش و تسهیل معاملات دانست

پیشینه تحقیق

در خصوص موضوع پژوهش که مرتبط با کارت‌های اعتباری بانک‌ها می‌باشد بحث‌های کلی صورت گرفته و کتب و مقالات مختلفی در این زمینه توسط نویسندگان و محققان مختلف حقوقی به رشته تحریر در آمده است اما از حیث عملکرد این کارت‌ها و انطباق آن با موازین شرعی آنچنان که باید تحقیقات جامع و کاملی صورت نگرفته و تنها به صورت پراکنده در مقالات، پایان‌نامه‌ها و کتب مربوطه به این موضوعات اشاراتی شده است لذا این پژوهش درصدد بررسی تفصیلی و کارآمد در این خصوص می‌باشد.

اما از منابعی که در این خصوص صورت گرفته می‌توان به این موارد اشاره نمود:

(الف) در مقاله‌ای تحت عنوان «بررسی فقهی کارت‌های اعتباری در بانکداری بدون ربا» که توسط آقای سیدعباس موسویان انجام شده است، که در این جهت محققان و کارشناسان بانکداری اسلامی با استفاده از قراردادهای مجاز فقهی چند راه‌حل پیشنهاد کرده‌اند که راه‌حل: طراحی کارت اعتباری براساس بیع نسبه و خرید دین (تنزیل) در این پژوهش مورد بحث قرار گرفته است.

(ب) کتابی با موضوع "کارت‌های بانکی و چگونگی کاربرد آن در جمهوری اسلامی ایران" نوشته نویسندگان: محمدصادق اشفعی و سعید شیخانی که در سال ۱۳۷۷ به چاپ رسیده است.

(ج) پایان‌نامه‌ای تحت عنوان "راهنمای کاربردی کارت اعتباری" به کوشش: محمد اسدی که در سال ۱۳۹۱ تهیه و تنظیم گردیده است.

د) کتابی با عنوان " ابعاد فقهی و حقوقی کارت‌های اعتباری بانکی " نوشته دکتر رضا محبی مجد، در سال ۱۳۹۴ به کوشش انتشارات آسانا به چاپ رسیده است.

-با توجه به اینکه در تمامی منابع فوق، در خصوص کارت‌های اعتباری، تحقیق و بررسی‌هایی صورت گرفته است. لکن تابحال هیچ کدام از آنها به طور مفصل، بحث ربوی بودن این کارت‌ها را به چالش نکشیده‌اند. در عین حال حجم وسیع استفاده از این کارت‌ها مقتضی این است که از نظر حقوقی هم، ماهیت و یا اشکالات احتمالی آنها نیز بررسی گردد تا در صورت لزوم با ارائه راهکارهای حقوقی استفاده از این کارت‌ها منطبق با ضوابط فقهی و حقوقی باشد. با این وجود همانطور که بیان شد، تحقیق جامع و پرباری در این زمینه صورت نگرفته است. امید و تمام تلاشمان بر این است تا با بررسی و تحقیق‌هایی در حد توان در این پایان‌نامه بتوانیم نقایص مربوط به ربوی بودن کارت‌های اعتباری را برطرف کنیم.

جنبه نوآوری موضوع:

در مورد این موضوع در حقوق ایران تحقیقاتی صورت گرفته و تا به حال بررسی ربوی بودن در این موضوع انجام نشده است. در عین حال حجم وسیع استفاده از این کارت‌ها مقتضی است از نظر حقوقی ماهیت و یا اشکالات احتمالی آن‌ها بررسی گردد تا در صورت لزوم با ارائه راهکارهای حقوقی استفاده از این کارت‌ها منطبق با ضوابط فقهی و حقوقی باشد. با این حال چنانکه مطرح گردید مطالعه مفصل و مبسوطی در این زمینه صورت نگرفته است. تلاش می‌شود در این پایان‌نامه این نقص برطرف گردد. گفتنی است برای تحقق این امر در این نوشته معاملات مرتبط با کارت‌های اعتباری به صورت تفکیک شده مورد بررسی قرار می‌گیرد و این در حالی است که رد اغلب تحقیقات صورت گرفته رد این زمینه معاملات مرتبط با کارت‌های اعتباری به صورت مجزا مورد بررسی قرار نگرفته‌اند.

اهمیت تحقیق و کاربرد نتایج آن

بررسی ماهیت خدمات کارت‌های اعتباری بانکی، راه را برای قانونگذاری در مورد مسائل مربوط به این کارت‌ها (همچون ضمان، خیار و...) هموار می‌سازد. از سوی دیگر بررسی ماهیت این خدمات، موجب تفکیک موارد استفاده حرام از موارد استفاده حلال از این کارت‌ها خواهد شد. همچنین روشن شدن ماهیت حقوقی خدمات کارت‌های اعتباری در انعقاد صحیح قرارداد میان عناصر در ارتباط با کارت‌های اعتباری موثر است..

روش تحقیق

این تحقیق بر اساس روش، توصیفی و تحلیلی تنظیم گردیده است.

این تحقیق در سه فصل بررسی شده است که فصل اول به بررسی مفاهیم و تعاریف پرداخته شده است و فصل دوم به بحث ربا و شرایط تحقق آن اختصاص داده شده است و نهایتاً فصل سوم هم به ارزیابی تحقق ربا در کارت های اعتباری پرداخته شده است.

فصل اول

مفاهیم و تعاریف

مبحث اول: تعریف کارت اعتباری، انواع و تاریخچه آن

گفتار اول: تعریف کارت اعتباری و انواع آن

در دنیای پیشرفته و مدرن امروزی، در تجارت سرعت و زمان بسیار حائز اهمیت می باشند و به اصطلاح حرف اول را در تجارت این دو عامل می زنند. از آنجایی که زندگی ما نیز خواه ناخواه به الکترونیک گره خورده است، بسیاری از مواضع سیاسی و اجتماعی نیز دستخوش این تغییرات قرار گرفته اند، و این امر تا جایی پیشرفت کرده است که صنعت بانکداری نیز داخل در جهان الکترونیکی شده است و بجای استفاده از پول های کاغذی، از پولهای الکترونیکی یا مجازی استفاده می کنند و آنها را به جهانیان معرفی نموده است. که اشخاص در هر کجای دنیا با دارا بودن یکی از خدمات الکترونیکی بانک ها از مزایای بالقوه آن ها مانند خرید کالا و خدمات، رزرو هتل و... می توانند استفاده کنند.

تبادل اطلاعات توسط بانک ها از طریق شبکه و نرم افزارهای کامپیوتری صورت می گیرد و به این ترتیب بانک ها کارت های مغناطیسی را که همه اطلاعات مربوط به حساب اشخاص در آن ذخیره شده را به مردم تحویل می دهند تا آن ها بدون هیچ مانع مهم و دغدغه ای تجارت خود را انجام دهند.^۱ باتوجه به اینکه کارت های اعتباری دارای انواع مختلفی می باشند که از حیث ماهیت حقوقی و همچنین کارکرد های اقتصادی با یکدیگر تفاوت دارند، لذا به سختی می توان برای کارت اعتباری تعریف خاص و جامعی بیان نمود. همچنانکه برای آن ها اسم و عنوان جامعی هم نمیتوان در نظر گرفت. به خاطر همین امر است که برخی از تعابیری همچون کارت بانکی یا کارت الکترونیکی به جای کارت اعتباری استفاده می کنند.

برای کارت های اعتباری انواع مختلفی از تعاریف ارائه شده و تمام آن ها ویژگی مشترکی دارند. اینکه تمامی آن ها یک میزان اعتبار خاصی دارند و اینکه در مدت زمان معینی میتوان تا سقف معینی از حساب خود پرداخت نمود. با عنایت به مطالبی که ذکر شد برخی از آن تعاریف را بیان می کنیم و در انتهای آن یک تعریف جامع و کامل ارائه می کنیم. تعریف اصطلاحی کارت اعتباری:

کارت اعتباری به کارتی گفته می شود که توسط یک بانک یا موسسه مالی صادر می شود و وسیله ای غیر اجباری برای پرداخت و دریافت اعتبار، که دارای تاییدیه موقت و سقف محدود و غیر قابل انتقال

^۱ شیخانی، سعید، بانکداری الکترونیک و راهبرهای آن در ایران، تهران، ناشر موسسه تحقیقات پولی و بانکی، پاییز ۱۳۷۸، ص ۱۸

است و دارنده کارت را قادر می سازد تا با اعتباری که صادر کننده به آن می دهد، خرید کند یا وجه نقد از صادر کننده یا کسی که مورد تضمین و اعتماد اوست قرض نمایند یا به خدمات به خصوصی دسترسی داشته باشد.^۲

همچنین در تعریفی دیگر بیان شده است «کارت اعتباری سندی مخصوص است که بانک یا موسسه مالی صادر می کند، دارنده کارت می تواند به وسیله آن از کسی که معامله با کارت اعتباری را میپذیرد، کالا، خدمات و پول نقد دریافت کند تا او قیمت کالا و خدمات و معادل پول نقد را از صادر کننده کارت دریافت کند و دارنده کارت در زمان آتی به صادر کننده بپردازد.^۳

بر مبنای ویژگی مشترک در این کارت ها بیان شده است «حقیقت موجود در تمامی انواع این کارت ها این است که اسنادی هستند که صادر کننده آن تعهد می کند پولی را بپردازد که دارنده کارت هنگام به کار گیری و استفاده از کارت نسبت به آن مبلغ متعهد شده است.^۴

بر اساس موارد فوق و با تاکید بر جنبه های ظاهری می توان گفت کارت های اعتباری به یک نوع کارت های پلاستیکی مغناطیسی اطلاق می شود که برای اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی توسط بانک پذیرنده صادر می گردد و اشخاص می توانند تا میزان اعتباری که قبلا کسب کردند بدون پرداخت وجه نقد از سرویس های موجود الکترونیکی بهره بگیرند. بدیهی است که پس از استفاده کارت اعتباری شخص دارنده باید بدهی خود را بانک تصفیه نماید تا بتواند دوباره از آن استفاده نماید.

در نوعی دیگر از این کارت ها، استفاده از کارت به عنوان ابزاری جهت پرداخت و انجام معاملات استفاده می شود که در آن ها دارنده کارت از آن برای تسهیل امور اقتصادی و مالی خود بهره می برد در این فرض شخص پیشتر در حساب بانکی خود در بانک وجهی را سپرده گذاری کرده است و با استفاده از کارت همان وجه را مورد استفاده قرار می دهد.

کارت اعتباری پس از مدتی (معمولا ۲ الی ۳ سال) باطل می شود که در صورت صلاح دید بانک یا مؤسسه صادر کننده کارت، با ارسال کارتی جدید تمدید خواهد شد و گرنه خود بخود از بین می رود. در ایران نیز بر روی کارت های اعتباری تاریخ انقضا درج گردیده است که پس از اتمام تاریخ، آن کارت دیگر قابل استفاده نیست و برای تمدید آن شخص دارنده کارت باید به بانک یا موسسه مالی صادر کننده آن رجوع کند و از آن ها بخواهد که برای وی کارت جدید با همان مشخصات کارت قبل صادر نمایند. تاریخ انقضا در کارت ها از موضوعات مهمی است که در هر معامله باید مدنظر قرار گیرد. البته در انتقال وجه محدودیت هایی از طرف بانک در نظر گرفته شده است و برای انتقال سقف خاصی را مشخص کرده اند و این امر اگرچه رد راستای افزایش تضمین و ایمنی معاملات با کارت ها است اما می تواند از جمله ضعف هایی باشد که در استفاده از کارت های اعتباری وجود دارد.

^۲ همان، ص ۵

^۳ رواس قلعه چی، محمد، کارت های اعتباری در پرتو فقه و شریعت، مجله اقتصاد اسلامی، تابستان ۸۳، شماره ۱۴، ص ۱۲۸

^۴ تسخیری، محمد علی، کارت های اعتباری، مجله فقه اهل بیت، زمستان ۷۹، شماره ۲۴، ص ۴۱

کارت اعتباری از نظر ظاهری مستطیل شکل است و از ماده پلی وینیل کلراید (PVC) ساخته شده است که قابل انعطاف نمی باشد. ابعاد کارت مطابق با ضوابط بین المللی به شرح ذیل می باشد: طول کارت ۸۵/۷۲ سانتی متر، عرض آن ۵/۴۰۳ سانتی متر و ضخامت آن ۸ میلی متر است. از مهمترین خصوصیات کارت های اعتباری می توان به غیر قابل اشتعال بودن و مقاومت آن ها در برابر مواد سمی و شیمیایی و عدم تغییر در برابر عواملی همچون رطوبت و نور اشاره کرد.^۵

تمامی کارت های اعتباری دارای دو طرف می باشد. ۱- قسمت روی کارت ۲- قسمت پشت کارت

۱- در قسمت روی کارت اطلاعاتی مانند نام صادر کننده و علامت تجاری آن، نام و نام خانوادگی دارنده کارت، تاریخ صدور و تاریخ انقضای کارت، شناسه خرید الکترونیکی (CVV۲) و هم چنین شماره کارت که معمولاً بین ۱۳ تا ۱۶ رقم می باشد وجود دارد. لازم به ذکر است که شماره های روی کارت دارای معانی هستند که به ترتیب ذکر می شوند.

- ارقام اول تا پنجم: شماره های ثابتی هستند که در تمامی کارت های اعتباری همه بانک ها وجود دارند.

- رقم ششم: مشخص می کند که نوع کارت چیست.

- ارقام هفتم تا نهم: کد شعبه بانک به وسیله این ارقام مشخص می شود.

- ارقام دهم تا پانزدهم: شماره سریال کارت است که با توجه به شعب مختلف متفاوت است.

- رقم شانزدهم: برای وارد شدن به شبکه کامپیوتر مرکز کارت های اعتباری است.^۶

در پشت کارت نوار مغناطیسی سیاه رنگی وجود دارد که اطلاعات رمز گزاری شده اختصاصی حساب در آن وجود دارد. که در ادامه آن نوار سفید رنگی است که مخصوص امضای دارنده کارت است که اینها به منظور تعیین صحت اطلاعات کارت توسط دستگاه هایی است که بدین منظور تجهیز شده اند. زمانی که کارت توسط صادر کننده به متقاضی داده می شود به همراه آن پاکتی دربسته حاوی شماره رمز اختصاصی نیز که با عنوان پین (pin) یا کد شناسایی شخصی نامیده می شود، به فرد داده می شود.^۷

در مواردی که مبنای صدور کارت استقراض بانک به متقاضی است می توان گفت کردیت کارت (Credit Card) یا همان کارت اعتباری به نوعی وام اطلاق می گردد که توسط بانک یا موسسه مالی صادر کننده ی کارت به دارنده کارت پرداخت می شود. معمولاً برای این وام ها سقف مشخصی در نظر می گیرند و زمانی که کارت را به مشتری اعطا می کنند، مبلغ آن را به وی اعلام می کنند. در کشورهایی که از چنین کارت هایی استفاده می شود هر ماه از طرف موسسه صادر کننده یک صورت حساب برای فرد دارنده فرستاده می شود و در آن لیست خرج ها و حداقل مقداری را که از وام باید پرداخت شود را مشخص کرده است و در صورتی که فرد بدهی خود را در موعد معین شده پرداخت نکند

^۵ موسویان، سید عباس، محمد دبیان، دبیان، کارت های اعتباری و انطباق پذیری فقهی، ترجمه رضا محبی مجد، پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تابستان ۱۳۹۲، ص ۳

^۶ همان

^۷ همان، ص ۴

باید جریمه تاخیر در پرداخت را به بانک یا موسسه مالی مربوط پرداخت کند که نرخ جریمه بسته به بانک یا موسسات مختلف متفاوت می باشد.^۸

کارت‌های اعتباری از نقطه نظرات گوناگون مورد تقسیم قرار گرفته‌اند به عنوان مثال در یک تقسیم‌بندی انواع این کارت‌ها به شرح زیر بیان شده است:

۱- کارت اعتباری قابل تمدید:

این کارت که آن را کارت اعتباری دوار نیز می نامند معروفترین کارت اعتباری می باشد که در سرتاسر جهان، علی‌الخصوص در کشورهای توسعه یافته از کارت‌های دیگر از رواج بیشتری برخوردار است. اطلاق کارت اعتباری نیز به همین نوع کارت برمی گردد که از اقسام این کارت می توان به «مستر کارت»، «ویزا»، «دانیرز کلوب» و «امریکن اکسپرس» اشاره کرد.

علت اینکه به این کارت‌ها کارت اعتباری قابل تمدید می گویند این است که دارنده این کارت می تواند هراندازه که می خواهد پول نقد قرض گرفته یا کالا و خدمات خریداری کند و دارنده کارت مخیر می باشد تا بدهی خودش را که از خرید کالا و خدمات یا قرض گرفتن پول نشأت گرفته است را یا به یکباره بپردازد یا مبلغ کمتری مثلاً ۲۰ درصد را بپردازد و مابقی بدهی خود را در ماههای آینده با بهره ربوی که صادر کننده در نظر گرفته است بپردازد از این کارت‌ها در آگاهی‌های تجاری به کارت اعتباری دائم نیز نام برده می شود. مهلت پرداخت بدهی بسته به نوع بانک‌های مختلف متفاوت می باشد ولی معمولاً مهلتی بین ۴۵، ۶۰ و ۹۰ روز برای پرداخت در نظر گرفته اند. به نظر می رسد این نوع کارت‌ها در میان اهل اسلام پذیرفتنی نباشد.^۹

۲- کارت وام موقت

این کارت که نام‌های دیگر آن کارت اعتباری محدود، کارت اعتباری ماهانه، کارت کسرماهانه می باشد، بعد از کارت اعتباری قابل تمدید، دومین کارت اعتباری معروفی است که در سرتاسر جهان موجود شده است. صادر کننده این کارت معمولاً بانک‌های متعارف و اسلامی هستند. از جمله مزایای این کارت این می باشد که برای اینکه کارت صادر شود لازم نیست درخواست کننده در بانک یا موسسه مالی دارای موجودی باشد. اما ویژگی بخصوصی که این کارت‌ها دارند این است که بدهی در این کارت‌ها تقسیط نمی شود و دارنده کارت باید مبلغ بدهی خود را به یکباره بپردازد و مهلتی هم که برای پرداخت در نظر گرفته اند غالباً از ۳۰ روز بعد از دریافت گزارش بانک بیشتر نمی شود و باید در این زمان کاملاً پرداخت شود. همچنین برای هر مشتری متقاضی کارت در قراردادی که بسته می شود سقف قرض در نظر گرفته می شود. از نظر اکثریت علمای، اگر بانک‌ها برخی از شروط این کارت‌ها را اصلاح کنند و آن‌ها

^۸ رواس قلعه چی، محمد، المعاملات المالیة المعاصرة فی ضوء الفقه و الشریعة، کویت، دارالنفوس، چاپ اول، ص ۱۱۰ (به نقل از کتاب سید عباس موسویان کتاب کارتهای اعتباری و انطباق پذیری فقهی)

^۹ دبیان محمد دبیان، موسویان، سیدعباس، کارتهای اعتباری و انطباق پذیری فقهی، ترجمه رضا محبی مجد، تابستان ۹۲، ص ۵

را مطابق با مصوبات هیئت های شرعی صادر کنند، صدور آن ها از ناحیه بانک مجاز می باشد زیرا با شریعت اسلامی همخوانی دارند.^{۱۰}

همچنین در تقسیم دیگر کارت های اعتباری در چهار نوع دسته بندی می شوند. ۱- کارت های برداشت از موجودی که خود به سه دسته تقسیم می شود: الف-کارت های خودپرداز ب-کارت خرید نقدی ج-کارت های دو منظوره

۲-کارت های وام بدون بهره که خود به سه دسته تقسیم می شوند: الف-کارت اسقراض بدون بهره ب-کارت های خرید نسیه بدون بهره ج-کارت های دو منظوره بدون بهره

۳-کارت های وام با بهره که خود به سه دسته تقسیم می شوند: الف-کارت های استقراض با بهره ب-کارت های خرید نسیه با بهره ج-کارت های دو منظوره با بهره
۴-کارت های جامع

بعضی از بانک ها و موسسات مالی در چندین سال گذشته اقدام به منتشر کردن کارت های اعتباری با نحوه ی کارکردهای متفاوت نموده است، به گونه ای که هنگامی که دارنده کارت در حساب بانکی خود دارای موجودی باشد می تواند به وسیله همان کارت از موجودی حساب خود برداشت کند و یا اینکه از همان محل حساب خود کالا و خدمات را خریداری کند و چنانچه وجهی موجودی در حساب خود نداشته باشد، با توجه به اعتباری که صادرکننده کارت به او داده است می تواند وجه نقد دریافت کند یا اینکه کالا و خدمات خرید کند. سپس می تواند بدهی ای را که از استفاده کارت ناشی شده است را حداکثر تا یک ماه بپردازد و در قبال آن هیچ بهره ای هم پرداخت نکند و همچنین این اختیار را دارد به مانند کارت های وام با بهره ، بدهی ای که دارد را بر اساس یک زمان بندی مشخص به صورت اقساطی پرداخت کند و در برابر آن بهره ای پرداخت می کند که با مبلغ و مدت بدهی متناسب باشد.^{۱۱}

این تقسیم بندی می تواند در تحلیل تحقق ربا رد کارت های اعتباری به کار آید اما چنانکه بیان شد اصلی ترین مصداق مورد استفاده از کارت ها کارتهای برداشت از موجودی است که صاحبان آنها نزد بانک یا موسسه مالی صادر کننده ی کارت دارای حساب بوده و در حساب خود وجه نقد داشته و می توانند از این کارت ها برای پرداخت بهای کالا و خدماتی که خریده اند استفاده کنند یا با استفاده از این کارت ها توسط دستگاه های خود پرداز از موجودی حساب خود وجه نقد دریافت کنند. از جمله مزایای این نوع کارت نسبت به وجه نقد این است که دارنده کارت می تواند با استفاده از آن به آسانی و بدون نیاز به مراجعه به بانک از وجهی که در بانک سپرده است استفاده کند و بهای کالا و خدمات را از این طریق بپردازد. سقف استفاده از این کارت ها منوط به داشتن موجودی صاحب آن در بانک یا موسسه مالی

همان ۱۰.

^{۱۱}دیبان محمد دبیان، موسویان، سیدعباس، کارتهای اعتباری و انطباق پذیری فقهی، ترجمه رضا محبی مجد، تابستان ۹۲، ص ۱۰۱

مربوط است، به این معنی که تا حد موجودی خود در بانک می تواند از آن استفاده کند که این کارت ها خود به سه گروه تقسیم می شوند.^{۱۲}

الف: کارت های خود پرداز: به کارت هایی اطلاق می گردد که دارنده با استفاده از آن می تواند از طریق دستگاه های خود پرداز می که بانک ها در مناطق گوناگون و مراکز تجاری نصب کرده اند از موجودی حساب خود که نزد بانک یا موسسه مالی دارند از طریق این دستگاه پول برداشت کنند.

ب: کارت های خرید نقدی: در این کارت ها نیز دارنده در حساب بانکی خود سپرده دارد و با استفاده از این کارت ها بدون مراجعه به بانک بهای کالا و خدمات خریداری شده را از محل موجودی سپرده خود در بانک می پردازد. خارج از گزافه نیست اگر بگوییم امروزه اکثر برداشت های از محل سپرده برای خرید کالا و خدمات است به همین خاطر بانک ها با فروشگاه ها، مراکز تجاری، هتل ها و... توافق می کنند که بهای خرید کالا و خدمات توسط کارت های آن ها پرداخت شود و با برداشت از محل سپرده آن ها به حساب طرف مقابل واریز شود.^{۱۳}

ج: کارت های دو منظوره: به کارت هایی اطلاق می گردد که صدور آن ها توسط برخی از بانک ها یا موسسات مالی انجام می شود. هدف از این کار نیز جذب مشتری و آسان نمودن کار خود و مشتریان می باشد که به وسیله این کارت ها هم می توان وجه نقد دریافت کرد و هم کالا و خدمات را خریداری کرد و منظور از دو منظوره بودن آن ها نیز همین امر می باشد.^{۱۴}

گفتار دوم: سابقه و تاریخچه کارت های اعتباری

در سالهای بسیار دور و در جوامع ابتدایی، در معاملات از پول استفاده نمی کردند و داد و ستد خود را به صورت تهاتری انجام می دادند یعنی یک کالا یا خدمتی ارائه می دادند و در مقابل کالا یا خدمت را از طرف مقابل دریافت می کردند. پس از آن که پول به وجود آمد، مردم از پول نقد برای مبادلات و خرید و فروش استفاده می کردند. پس از آن و به علت رشد و افزایش مبادلات بین مردم، به تدریج چک های بانکی و چک پول ها جای پول نقد را گرفتند. اما در چندین سال اخیر پول اعتباری رواج گسترده ای بین مردم داشته است و افراد به جای استفاده از پول نقد و چک پول ها از بانکداری الکترونیکی استفاده می کنند. از مزایای پول الکترونیکی می توان به این مورد اشاره کرد که انتقال موجودی پول را از یک حساب به حساب دیگر بسیار آسان کرده است.^{۱۵}

^{۱۲} رمضی، بهادر، رساله ماهیت حقوقی کارت های اعتباری، ص ۲۴

^{۱۳} موسویان، سید عباس، کارتهای اعتباری در بانکداری بدون ربا، تابستان ۹۲، ص ۸۷

^{۱۴} رمضی، بهادر، رساله ماهیت حقوقی کارت های اعتباری، ص ۲۷

^{۱۵} گوی آبادی، علی اکبر، بانکداری الکترونیک یک انتخاب یا یک الزام، نگاهی منطبق با آمار و تکنولوژی بانک توسعه صادرات ایران تیر ۷۹، ص ۱۳

بایشرفت سیستم بانکداری، پولی که در جریان و گردش است کاهش می یابد و پول تحریری^{۱۶} و الکترونیکی پا به عرصه ی میادین مبادلات می گذارند. با وجود این دو، همچنان مبادلاتی که بین خریدار و فروشنده برپایه اعتماد وجود داشته و نتیجه سالها داد و ستد و اثبات خوش حسابی طرفین بوده است، کماکان جایگاه ویژه خود را در بازار عرضه و تقاضا حفظ می کند که نمونه آن در روابط بانک و مشتری دیده می شود. از کارت ها به عنوان وسیله ای برای پرداخت، مبادله و دریافت استفاده می کنند. سالیان سال است که از پول، سکه و اسکناس جهت مبادلات کالاها استفاده می کنند که علت آن این است که راحت تر و به سهولت می توان از آن ها استفاده کرد و همچنین سرعت بیشتری هم دارند. پس از گذشت دوران صنعتی و پیشرفت دانش بشر و همچنین افزایش حجم داد و ستد و حجم نقدینگی، به وسیله ای که انجام معاملات تجاری را آسان تر کنند، نیاز بیشتری پیدا شد.^{۱۷}

هنگامی که سبک و روش زندگی مردم و همچنین رفتار آنها تغییر کرد، باعث شد که بانک ها و موسسات مالی و اعتباری به این فکر بیفتند و جایگزین مناسبی را برای پول پیدا کنند، که نتایج تلاش آن ها باعث شد وسیله ای جدید جهت داد و ستد و مبادله کالاها به وجود آمد که آن را کارت اعتباری بانکی می نامیم.

در خصوص تاریخچه کارت های اعتباری، نظرات مختلفی بیان شده است، اینکه از کارت برای خرید استفاده شود، نخستین بار توسط ادوارد بلامی در سال ۱۸۸۷ در یک رمان علمی و تخیلی آرمان گرا که نام آن نگاه به عقب می باشد طرح شد. این شخص یازده مرتبه در رمان کلمه کارت اعتباری را به کار برده است.

در دهه ۱۹۲۰ این هتل ها و شرکت های نفتی بودند که کارت های خصوصی خود را برای کارکنان خود صادر کردند. در این موقع شرکت با عده ای از پذیرندگان قرارداد بسته بودند و صورت حساب های کارمندان خود را پرداخت کرده و در نهایت تمام مبلغ را از آن ها دریافت می کرد.

در این میان نیز، بعضی ها مبدا شروع کارت های اعتباری را به بن های اعتباری صادره از شرکت نساجی انگلستان در بین کارمندان خود می دانند که این کارمندان با استفاده از این کارت ها در مراکز تجاری که طرف قرارداد بودند خریدشان را انجام می دادند و پس از آن شرکت مبلغ کالاهای خریداری شده توسط کارمندان را می پرداخت، پس از پرداخت مبلغ پرداخت شده را به صورت اقساطی از حقوق کارمندان خود کسر می کرد.^{۱۸}

اما در واقع اکثریت نویسندگان شخصی را به نام «جان سی بیگینز» مبدع اولین کارت اعتباری می دانند. بیگینز در سال ۱۹۴۶ برنامه ای را به نام «IT CHARGH» مخصوص مشتریان بانک و پذیرندگان محلی در خصوص خریدهای کوچک برای استفاده آن ها قرار داد. اقدام مهم بعدی را در

^{۱۶} این پولها وجود فیزیکی خارجی ندارند و فقط ارقام و اعدادی هستند که در دفتر یا حساب شخصی نزد بانک وجود دارد

^{۱۷} شیخانی، سعید، بانکداری الکترونیک و راهبرهای آن در ایران، تهران، ناشر موسسه تحقیقات پولی و بانکی، پاییز ۱۳۷۸، ص ۱۷

^{۱۸} رواس قلعه چی، محمد، کارتهای اعتباری در پرتو فقه و شریعت، ترجمه سید عباس موسویان، مجله اقتصادی اسلامی، تابستان ۸۳، شماره ۱۴۰، ص ۱۲۹

خصوص کارت اعتباری موسسه ای به نام دینر کلاب انجام داد. نخستین کارت اعتباری واقعی توسط این موسسه در سال ۱۹۵۰ صادر شده است. که اسم این کارت را سفر و سرگرمی انتخاب کردند. موسسان این شرکت افرادی به نام فرانک ایکس مک نامارا و رالف اشنايدر و متی سیمونز بودند که در سال ۱۹۵۰ آن را تاسیس کردند. شرکت آن ها اولین شرکت کارت اعتباری و نخستین شرکت کارت اعتباری مستقل نام گرفت.

مفهوم شرکت های خود تامین برای نخستین بار در این شرکت استفاده شد که بر اساس آن در زمینه مسافرت و سرگرمی کارت های اعتباری را ایجاد و صادر نمود. ذکر این نکته نیز مهم می باشد که کارت اعتباری «دینرز کلاب» برای نخستین بار با این هدف که صورتحساب رستوران ها را پردازند توسط بنیان گذار این شرکت یعنی جناب فرانک مکنامارا طراحی شد. در اصل این کارت، کارت نقدی به حساب می آمد و مشتری تمام مبلغ را می بایست به دینرز کلاب به صورت یک جا پرداخت می کرد. سرآغاز قصه و ماجرای به وجود آمدن کارت های اعتباری شرکت مذکور از این قرار است که مک نامارا یک شب برای صرف شام با مهمانان خود به یک رستوران رفته بود. زمانی متوجه این امر شد که کیف پولش را فراموش کرده به همراه خود بیاورد که پیشخدمت صورتحساب را برای او آورد. پس از این امر او فکری به ذهنش رسید که باید روش دیگری را به جز پرداخت پول نقد اختراع کند.

در فوریه سال ۱۹۵۰ آقای مکنامارا و همکارش آقای رالف اشنايدر زمانی که به رستوران مذکور برگشتند هزینه غذای خود را با دادن سکه فلزی که روی آن اسم شرکت بود پرداخت کردند تا افتخار اولین استفاده از کارت های اعتباری در دنیا به نام آنها نقش ببندد. در اواسط سپتامبر سال ۱۹۵۸ بنک آو آمریکا، برنامه کارت اعتباری بنک امریکارت خود را در کالیفرنیا با فرستادن ۶۰۰۰۰ کارت اعتباری به صورت غیر منتظره و ناخواسته شروع نمود. ایده اصلی، از تفکرات اندیشمند محصولات بنک آو آمریکا، در گروه تحقیقات مرکز خدمات مشتریان که رهبری آن را شخصی به نام ویلیامز عهده دار بود. او موفق شد در سال ۱۹۵۶ مدیران اجرایی بنک آو آمریکا را متقاعد کند که این اجازه را به وی اعطا کنند که طرح و برنامه خودش را به مرحل اجرا بگذارد و در نهایت طرح او به نخستین ارسال موفق گروهی کارت های اعتباری نا خواسته با حجم زیاد تبدیل شد.

این شرکت در دهه ۱۹۶۰، امتیاز استفاده از برند منصوب به خود را شروع به واگذاری نمود. که نتیجه آن این بود که بسیاری از بانک ها و شرکت ها در تمام دنیا شروع به صدور کارت تحت برند آن ها نمودند و در عوض به کمپانی اصلی، مبلغی را به عنوان فرانشیز^{۱۹} پرداخت می کردند.

در طی این واگذاری، کارت سان دینر کلاب توسط کمپانی سان اوایل، کارت های آموکو توسط آمریکن تورچ کلاب و کارت انروت توسط سازمان هواپیمایی کانادا صادر شدند. با همین روش، دینرز کلاب ابتدا به کشورهای اروپایی و در مرحله بعد به تمام جهان گسترش پیدا نمود.

فرانشیز گونه ای از کسب و کار است که بر پایه آن به یک شرکت اختیار داده می شود که تولیدات و یا فرآورده های شرکت دیگر را را بفروشد و در برابر آن مبلغی^{۱۹} دریافت کند که به این مبلغ، مبلغ فرانشیز می گویند.